Bischofswerda
TOR ZUR OBERLAUSITZ

Miasto gotowe na odkrycie.

Rzeźba-fontanna „Bawiące się dzieci" autor: Harry Schulze

Spacer po Starym Mieście Bischofswerdy

Historia Miasta

Krótka historia miasta

Średniowieczne centrum Bischofswerdy (górnołuż. Biskopicy), położone było na płaskim, usypanym z piasków i żwirów pochodzenia lodowcowego, wzgórzu, które łagodnie opadało we wszystkich kierunkach. Około roku 600 prawdopodobnie właśnie to, położone pośrodku niegościnnych i bagnistych terenów, wzniesienie zamieszkiwali Łużyczanie. Teren ten określano słowem „Werda", a oznaczało ono tyle, co „wyspa na rzece". Wiele przemawia za tym, że nasze miasto zawdzięcza swoje powstanie oraz nazwę osobie Biskupa Benona, Hrabiego Woldenberg, będącego biskupem diecezji miśnieńskiej. To on miał przekształcić Bischofswerdę z niewielkiej osady kupieckiej w miasto i założyć tu w 1076 roku kościół.
Pierwsze udokumentowane wzmianki o mieście pochodzą z roku 1227. Za czasów biskupa Witticho I, tj. około roku 1286, powstały mury obronne wraz z fosą i wałami. Na ten czas przypada również budowa bram miejskich oraz Wieży Oprawców przy Bramie Drezdeńskiej. Dzięki spełnieniu tych warunków Bischofswerda mogła otrzymać prawa miejskie, co oficjalnie miało miejsce w 1361 roku. W kolejnych latach nastąpił znaczny rozwój handlu i rzemiosła. Dokumenty historyczne poświadczają powstanie pierwszej izby rzemieślników już w 1379 roku - była nią izba piekarzy. Następnie powstały liczne cechy m.in. szewców, kuśnierzy, sukienników, ślusarzy, kowali, kołodziejów, stelmachów, tkaczy, murarzy, rzeźników, krawców, iglarzy oraz piwowarów.

pierwsza pieczęć miejska

W roku 1392 miasto otrzymało herb i pieczęć. Po otrzymaniu przywilejów targowych w 1406 roku, Bischofswerda stała się miastem rzemieślników i handlarzy. Do połowy XVI wieku było ono centrum handlu oraz miejscem pielgrzymek, co trwało aż do okresu reformacji. W roku 1558 zakończyło się panowanie biskupów miśnieńskich, a miasto znalazło się pod władzą elektorów saskich. Od tego czasu herb Bischofswerdy ma kolor niebiesko-złoty i przedstawia dwa skrzyżowane pastorały biskupie oraz cztery sześcioramienne gwiazdy na niebieskim tle.

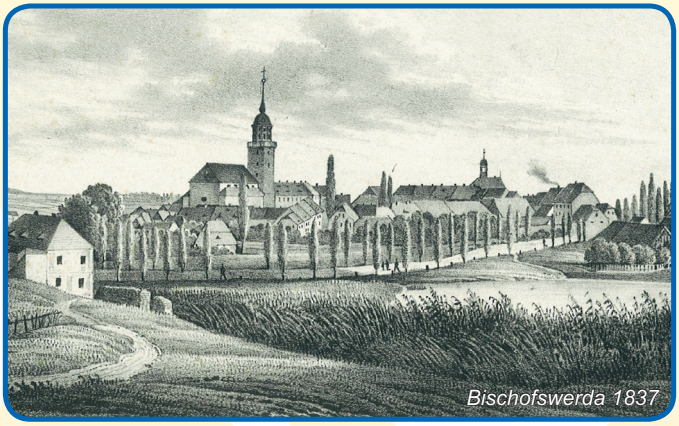

Bischofswerda 1837

Kolejne dwa stulecia naznaczone były licznymi epidemiami i wojnami. 12 maja 1813 roku miasto strawił wielki pożar, a jego przyczyną była najprawdopodobniej nieuwaga wojsk francuskich, które zajmowały wtedy miasto. W obrębie murów obronnych pożar oszczędził jedynie trzy domy, znajdujące się tuż przy murach miejskich. Przy odbudowie miasta, po pożarze w 1813 roku, znacznie zasłużył się jego późniejszy burmistrz - Heinrich Gottlob Süßmilch. Wg projektów nadwornego mistrza z Drezna Gottloba Friedricha Thormeyera odbudowano m.in. Kościół Chrystusowy, Ratusz, Gospodę „Pod Złotym Lwem" (Gasthaus „Zum goldenen Löwen"). Odbudowane w stylu klasycystycznym budynki nadały miastu nowe oblicze. Budowa saksońsko – śląskiej kolei żelaznej i oddanie do użytku dworca w Bischofswerdzie w 1845 roku przyczyniły się do industrializacji funkcjonujących już zakładów rzemieślniczych oraz do powstania nowych fabryk, wielu instytucji publicznych, gospody „Butterberg", Domku Strzelniczego oraz budowy nowych dróg.

W 1952 roku, w drodze reform administracyjnych, z części powiatu Kamenz, Bautzen, Pirna i Dresden-Land utworzono powiat Bischofswerda. Od tej pory aż po rok 1994 Bischofswerda była miastem powiatowym, w 1998 r. otrzymała tytuł miasta uprzywilejowanego na prawach powiatu. Historyczny Plac Targowy jest od roku 1980 zabytkiem chronionym. W 1995 roku całe centrum miasta objęto programem rewitalizacji i od tej pory zostało ono prawie w całości odrestaurowane.

Spacer po mieście

1 Spacer po Starym Mieście rozpoczniemy od zbudowanego w stylu klasycystycznym Ratusza (Rathaus). W tym centralnym budynku tuż przy Starym Rynku znajdują się dziś m.in. siedziba Nadburmistrza, Urząd Stanu Cywilnego, Biuro Obsługi Mieszkańców oraz Centrum Informacji Miejskiej i Turystycznej.

2 Fontanna Raju, zwana popularnie Fontanną Ewy (Evabrunnen), została poświęcona w listopadzie 1914 r. Uroczystość odbyła się bez rozgłosu, ok. godz. 22. Fontanna powstała dla upamiętnienia setnej rocznicy wielkiego pożaru, który strawił miasto w 1813 roku. Jej autorami są dwaj rzeźbiarze Köppl i Polte z Drezna.

3 Znajdująca się przy Dresdener Straße 1 tzw. Siedziba biskupów urzeka nas swą klasycystyczną formą. Atrakcja architektoniczna - okrągła wieża ze schodami, zwieńczona romańską kopułą. Tu mieszczą się obecnie: Biblioteka Miejska, Urząd ds. Kultury, Urząd ds. Młodzieży i Sportu oraz Galeria Carla Lohsego.

4 Z Birkengasse, ulicy otaczającej ścisłe centrum, rozpościera się cudowny widok na staw łabędzi i basen odkryty. Widoczne stąd mury są pozostałościami dawnych murów miejskich, które wraz z przylegającą fosą i wałem powstały w 1286 roku i otaczały dzisiejsze centrum.

5 Wzniesiona ok. 1286 roku wieża (Fronfeste) początkowo służyć miała umocnieniu Bramy Drezdeńskiej (Dresdener Tor), a dopiero później została przekształcona w więzienie i areszt. Wieża, zwana także Wieżą Oprawców lub Wieżą Więzienną, jest dziś najstarszym zachowanym budynkiem miasta.

6 Nowy Targ (Neumarkt) zwany także „Targiem Garncarzy" przypomina o handlu wyrobami garncarskimi. Nad drzwiami do niektórych domów w przylegających do placu targowego uliczkach, zauważyć można wmurowane kule armatnie. Przypominają one o bitwie z 1813 r., podczas której je ostrzelano.

7 Nieopodal centrum znajduje się Park Lutra. Uwagę z pewnością przyciągają jego ogromne lipy. Jest tu również plac zabaw. Park kryje w sobie sporą dozę historii, i tak np. kamienna ławka przypomina o końcu niewoli Fryderyka Augusta Sprawiedliwego, a głaz narzutowy o wielkim pożarze miasta.

8 W spokojnej okolicy położony jest katolicki Kościół św. Benona (Kirche St. Benno), wzniesiony w stylu art deco. Umieszczona na jego przednim lewym narożniku rzeźba przedstawia postać Biskupa Benona z Miśni, który uważany jest za założyciela miasta. Jego imię nosi tutejszy kościół.

Trasa zwiedzania (czas zwiedzania ok. 6

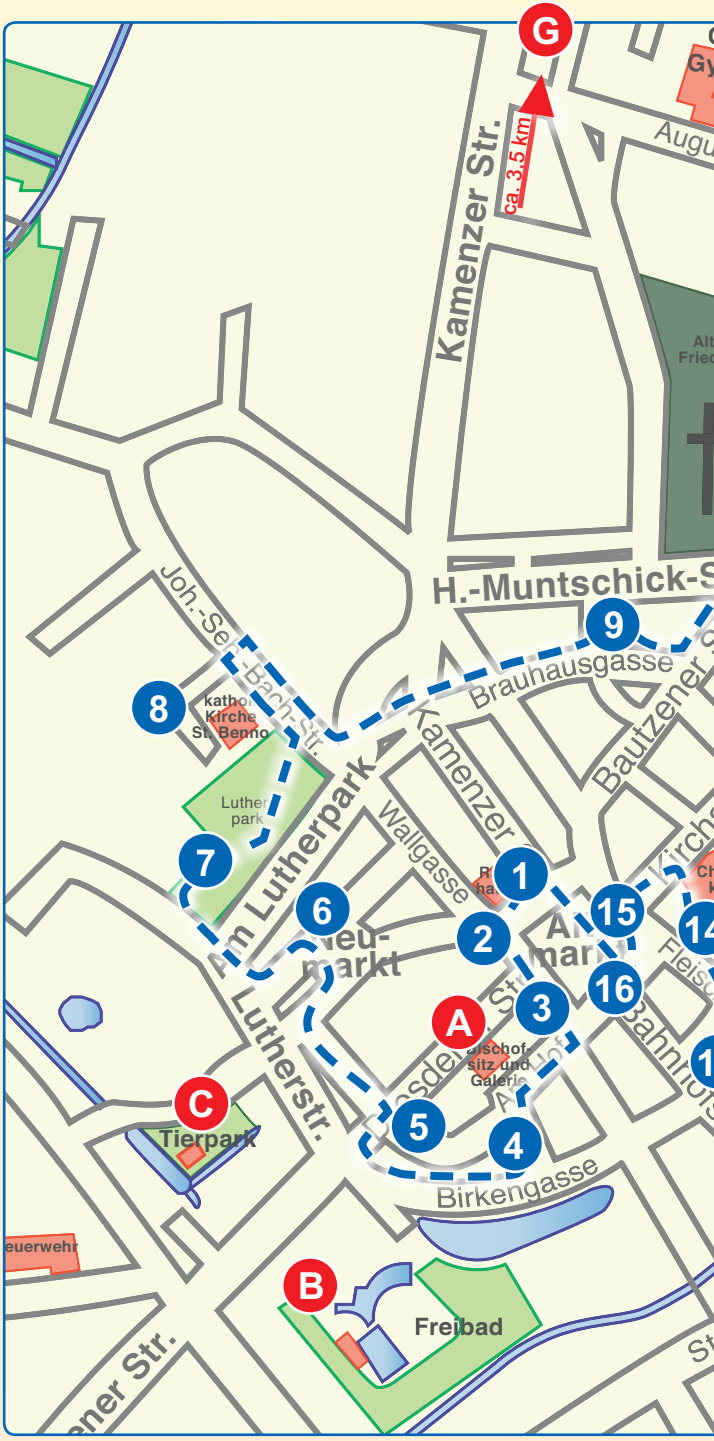

0 min.)

Goethe-
ymnasium
D
st-König-Str.
Bautzener Str.
Goethe-
park
Geschwister-Scholl-
Kulturhaus
E
Grund- und
Mittelschule
Kirchstr.
ca. 2 km
F
Stadion
10
Am Schillerplatz
11
Schiller-
park
Wesnitzsport-
park
Am Schillerpl.
Pfarrgasse
12
Am Mühlteich
Karl-Liebknecht-Str.
Polizei
Käthe-
Kollwitz-
Park
Bahnhofstr.
Bahnhof
ca. 2 km
H

Spacer po mieście

9 Historia miasta w znacznym stopniu ukształtowana została poprzez działalność rzemieślniczą. Dwa ceglane mury w pobliżu Brautgasse przypominają o jednej z wielu mieszczących się tu kiedyś garncarni. To świadectwo historii w ścisłym centrum miasta urozmaici z pewnością naszą wycieczkę.

10 Niedaleko Starej Garncarni znajduje się rzeźba-fontanna „Bawiące się dzieci", autorstwa Harrego Schulze. Rzeźba powstała z okazji 20-tej rocznicy utworzenia NRD. Jej uroczyste odsłonięcie miało miejsce 27 września 1969 r. Odrestaurowano ją w roku 2004.

11 Park Schillera jest idealnym miejscem wypoczynku. W roku 2010 otworzono tu plac zabaw „Dżungla". Przy Färbergasse 3 znajduje się dom, który w XVIII i XIX wieku służył za przytułek dla ubogich. W czasach wielkiego kryzysu gospodarczego znajdowały się tu tanie mieszkania oraz ogrzewalnie.

12 Zaledwie parę kroków od parku mieści się staw młyński (Mühlteich), mała idylla na obrzeżach centrum. Z pobliskiej kawiarni, a właściwie z jej słonecznego tarasu, racząc się kulinarnymi smakołykami, można podziwiać wykonaną w granicie tańczącą fontannę.

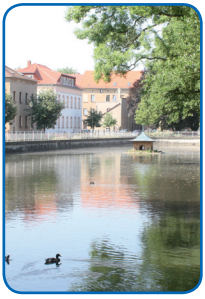

13 Przy Bahnhofstraße stoi częściowo odrestaurowany obelisk pocztowy z roku 1724. Inicjały A i R oraz herb przywodzą na myśl Fryderyka Augusta zwanego Mocnym, elektora saskiego (1694-1733) i króla Polski (1697-1733). Elementy oryginalnego słupa znajdują się dziś w Ratuszu.

14 W najwyższym punkcie starego centrum miasta znajduje się Kościół Chrystusowy (Christuskirche). Pochodzące z XII wieku fundamenty zachowały się do dziś. Jednym z najmłodszych zabytków miasta jest znajdujący na placu przykościelnym pomnik „Powstanie 1989".

15 W centralnym punkcie Starego Rynku od 2007 r. stoi rzeźba ze stali o kształcie wieży (Mediaturm) autorstwa Uwe Hempela. Wieżę postawiono na miejscu starego ratusza, który znajdował się tu do 1763 roku. Jej wysokość (12,27m) symbolizuje datę pojawienia się pierwszych wzmianek o mieście tj. rok 1227.

16 W roku 2007, z okazji 780-lecia miasta, na Stary Rynek powrócił pomnik z popiersiem Fryderyka Augusta Sprawiedliwego, który od tej pory lśni pełnym blaskiem. W jego pobliżu postawiono poidło, odrestaurowane również w 2007 roku.

Warto zobaczyć

A W Bischofswerdzie żył i tworzył jeden z najwybitniejszych przedstawicieli niemieckiego ekspresjonizmu po I wojnie światowej – Carl Lohse. Przybył do miasta w 1929 r. i pozostał tu aż do swojej śmierci w 1965 r. Dziś w galerii jego imienia regularnie odbywają się wystawy i koncerty muzyki kameralnej.

B Zaledwie kilka minut od centrum miasta znajduje się basen odkryty. W lecie, dzięki rozległym, przylegającym do niego miejscom do opalania oraz atrakcyjnemu wodnemu parkowi rozrywki jest on idealnym miejscem wypoczynku i kąpieli słonecznych.

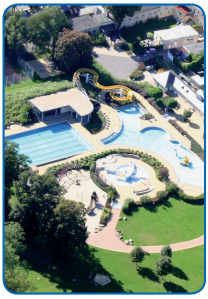

C Klejnotem w samym centrum jest zoo, oferujące niezapomniane przeżycia. Na naturalnym wybiegu zajmującym około 1 ha spotkamy ok. 300 przedstawicieli 60 gatunków zwierząt. Tysiące gości rokrocznie przyciągają przede wszystkim niedźwiedzie.

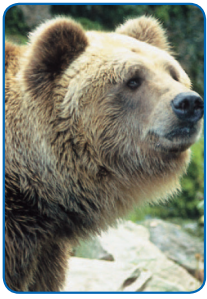

D Wybudowany w 1912 r. imponujący budynek w stylu modernistycznym, od początku służył za siedzibę gimnazjum im. Goethego (Goethe-Gymnasium). Na rok 2012 przypada jego 100-lecie. Podczas prac remontowych prowadzonych w roku 1989 aula z organami otrzymała swój pierwotny charakter.

E Dom Kultury, wcześniej zwany „Domem Strzeleckim”, jest dziś ulubionym miejscem spotkań. To tu organizowane są koncerty, przedstawienia i wieczory taneczne. Od 1975 r. na placu przed Domem Kultury podziwiać można kamienną rzeźbę dłuta Vinzenza Wanitschkego.

F Scena im. Karola Maya co roku wystawia spektakle teatralne na tzw. scenie leśnej (Waldbühne). Około 7 tyś. widzów co roku odwiedza 12 – 16 przedstawień pod gołym niebem. Aktorami inscenizującymi przygody bohaterów Winnetou i Old Shatterhand są dzieci i młodzież.

G Lubiącym aktywny wypoczynek gościom naszego miasta polecamy wędrówkę do górskiej restauracji „Butterberg” (Berg-Gasthof „Butterberg”). Po ok. 50 minutach marszu, na szczycie góry znajdą Państwo restaurację nie tylko z bogatym menu, ale też z szeroką ofertą na czas wolny dla całej rodziny.

H Na południowych przedmieściach Bischofswerdy powstał w 2010 r. rynek (Südmarkt am Belmsdorfer Berg), który podobnie jak Stary Rynek zaprasza na chwilę wypoczynku. W tym celu zasadzono tu wiele nowych drzew, postawiono ławki i utworzono plac zabaw.

Informacje i kontakt

Biuro Informacji Turystycznej Bischofswerda.

Nasza działalność obejmuje:

- udzielanie informacji o mieście i informacji turystycznych
- udzielanie informacji o bazie noclegowej, organizowanych imprezach, ofercie kulturalnej i rekreacyjnej
- doradztwo i pomoc przy planowaniu wycieczek
- usługi doradztwa i koordynacji
- sprzedaż biletów wstępu na organizowane imprezy
- wysyłkę broszur informacyjnych
- przyjmowanie wniosków, uwag i skarg
- wydawanie folderów
- wydawanie paszportów, dowodów osobistych, sprawy meldunkowe
- sprzedaż książek, map turystycznych i innych
- przyjmowanie i wydawanie rzeczy znalezionych
- przyjmowanie wniosków kierowanych do poszczególnych wydziałów
- rejestrację, wyrejestrowywanie i przenoszenie prowadzonej działalności

Kontakt:
Biuro Obsługi Mieszkańców Bischofswerda
Altmarkt 1, 01877 Bischofswerda
tel. 03594 786-140 • fax. 03594 786-149
E-mail: buergerbuero@bischofswerda.de

Godziny otwarcia:
poniedziałek, wtorek, czwartek od 9.00 do 18.00
środa, piątek od 9.00 do 13.00
sobota od 9.00 do 12.00
niedziela – nieczynne

Terminal informacyjny Telekom:
Prosimy wszystkich o korzystanie z terminala informacyjnego poza godzinami i dniami otwarcia Biura. Terminal mieści się bezpośrednio przy Ratuszu, przed Hotelem Evabrunnen.

Stopka redakcyjna:
Zarząd Miejski Bischofswerda • Altmarkt 1 • 01877 Bischofswerda • e-mail: marketing@bischofswerda.de
www.bischofswerda.de